

Aanvulling op Veilig werken op hoogte, RI&E Glas en gevelreiniging Werkmethode: Hangsteiger	no: CVG-2012-10-25
Commissie Veiligheid Gevelonderhoudsinstallaties	Publicatiedatum: definitief: 25-10-2012
	Versie 11 mrt 2025-00

Onderwerp: Minimale inhoud beoordeling toegangsweg naar een gevelonderhoudsinstallaties

Wetgeving:

Het Arbeidsomstandighedenbesluit (of kortweg Arbobesluit) maakt deel uit van de Nederlandse arbeidsomstandighedenwetgeving. In het Arbobesluit staan concrete regels, ingedeeld naar onderwerp. Het Arbobesluit is een uitwerking van de Arbowet en bevat de regels waar zowel werkgever als werknemer zich aan moeten houden om arbeidsrisico's tegen te gaan. Werkgevers en werknemers zijn samen verantwoordelijk voor het gezond en veilig werken en voor de invulling van deze wet in de eigen organisatie of branche.

Bij een keuring van een gevelonderhoudsinstallatie, welke invulling geeft aan §7.4a van het Arbobesluit, wordt deze naast de algemene technische staat ook getoetst aan de wettelijke eisen volgens artikel 3.16 van dit arbobesluit; voorkomen valgevaar tijdens het werken met de installatie. Deze beoordeling kan in drie hoofdstukjes worden onderverdeeld:

- 1) Toegangsweg naar de installatie (waar men de publiek toegankelijke ruimte verlaat naar de parkeerplaats)
- 2) Onderhoud aan de installatie
- 3) Veilig werken met de installatie op het dak en aan de gevel (inclusief het aankoppelen/ompluggen van de voedingsstekker in een contactdoos.

Algemeen

Artikel 3.16 van het arbobesluit gaat over het voorkomen van valgevaar

- 1 Bij het verrichten van arbeid waarbij valgevaar bestaat is zo mogelijk een veilige steiger, stelling, bordes of werkvloer aangebracht of is het gevaar tegengegaan door het aanbrengen van doelmatige hekwerken, leuningën of andere dergelijke voorzieningen.
- 2 Er is in elk geval sprake van valgevaar bij aanwezigheid van risicoverhogende omstandigheden, openingen in vloeren, of als het gevaar bestaat om 2,5 meter of meer te vallen.
- 3 Hekwerken en leuningën worden als doelmatig aangemerkt indien zij tenminste tot 1 meter boven het werkvlak beveiliging bieden tegen vallen, dan wel voldoen aan het voor vloerafscheiding bepaalde bij of krachtens het [Besluit bouwwerken leefomgeving](#).
- 4 Het eerste lid is niet van toepassing op arbeid onder omstandigheden waarin het gebruik van ladders en trappen is toegestaan als bedoeld in [artikel 7.23, tweede lid](#).
- 5 Indien de in het eerste lid genoemde voorzieningen niet of slechts ten dele kunnen worden aangebracht of indien het aanbrengen of wegnemen daarvan grotere gevaren meebrengt dan de arbeid ter beveiliging waarvan zij zouden moeten dienen, zijn ter voorkoming van het gevaar voldoende sterke en voldoende grote vangnetten op doelmatige plaatsen en wijze aangebracht of worden doelmatige veiligheidsgordels met vanglijnen van voldoende sterkte gebruikt dan wel worden andere technische middelen toegepast, die ten minste een zelfde mate van beveiliging van de in het eerste lid bedoelde arbeid geven. Daarbij hebben maatregelen gericht op collectieve bescherming de voorrang boven maatregelen gericht op individuele bescherming.

Aanvulling op Veilig werken op hoogte, RI&E Glas en gevelreiniging Werkmethode: Hangsteiger	no: CVG-2012-10-25
Commissie Veiligheid Gevelonderhoudsinstallaties	Publicatiedatum: definitief: 25-10-2012
	Versie 11 mrt 2025-00

In het arbobesluit staat dat altijd de arbeidshygiëne strategie moet worden toegepast.
<https://www.arboportaal.nl/onderwerpen/werken-op-hoogte/tips-om-veilig-te-werken-op-hoogte>

Hierin staat dat indien het wegnemen van het gevaar (Bron) niet mogelijk is, dan hebben collectieve maatregelen voorrang op individuele maatregelen. Dus het gebruik maken van een p.b.m. zoals een harnasgordel is de laatste stap die men kan ondernemen om het valgevaar te voorkomen.

1) Toegangsweg:

De toegangsweg wordt beoordeeld vanaf waar men de publiek toegankelijke ruimte verlaat naar de parkeerplaats van de gondel/dakwagen.

Wettelijk kader

De Arbowet omschrijft in artikel 5 <https://www.arboportaal.nl/externe-bronnen/wetgeving/arbowet-artikel-5> dat werkgevers een risico inventarisatie en evaluatie (RI&E) dienen op te stellen van de werkplekken van hun werknemers. Het doel hiervan is het terugdringen van het aantal arbeidsongevallen. De RI&E bevat een beschrijving van de gevaren en de risico-beperkende maatregelen die genomen moeten worden. Dit moet ook worden gedaan voor het veilig werken op daken. Dit document geeft praktische invulling voor veel voorkomende, potentieel gevaarlijke, situaties op de daken.

Werkgevers en opdrachtgevers hebben een gezamenlijke verplichting om te zorgen voor de veiligheid van medewerkers die werkzaamheden uitvoeren in, op of aan een pand. Een gebouweigenaar is in eerste instantie aansprakelijk als er een incident voordoet. Het wettelijk kader voor bovenstaande verplichting is vastgelegd in een aantal Europe NEN normen, het Bouwbesluit, de Arbowet en een aantal Arbeidscatalogi. Arbeidscatalogi zoals "Veilig werken op hoogte" en "Werken op platte daken" zijn onderdeel van de Arbowet en hiermee wettelijk verplicht.

Onderstaand een aantal punten uit bovenstaande wet- en regelgeving die van toepassing zijn voor gevelonderhoudsinstallaties:

Bij toegangswegen naar de gevelonderhoudsinstallatie (machine) dient te worden uitgegaan van de norm: **NEN-EN-ISO 14122-2:2016**, Veiligheid van machines - permanente toegangsmiddelen tot machines - Deel 2: Werkbordessen en looppaden.

In deze norm zijn de volgende zaken vastgelegd waarmee een aantal hierboven genoemde praktijkvoorbeelden ondervangen worden:

- Aanwezigheid van een looppad langs het gehele railtraject, zodat de gevelonderhoudsinstallatie veilig kan worden bereikt: Het looppad dient een breedte te hebben van minimaal 600 mm. Als aan weerszijden de hoogte van een opstand

Aanvulling op Veilig werken op hoogte, RI&E Glas en gevelreiniging Werkmethode: Hangsteiger	no: CVG-2012-10-25
Commissie Veiligheid Gevelonderhoudsinstallaties	Publicatiedatum: definitief: 25-10-2012
	Versie 11 mrt 2025-00

niet hoger is dan 200 mm, mag de breedte van het looppad worden teruggebracht naar 500 mm. Zie figuur 1 van NEN-EN-ISO 14122-2:2016.

- Het loopvlak dient aaneengesloten, vlak, stroef en vrij van obstakels te zijn uitgevoerd.
- **Veilige zone:** Bij het ontbreken van een dakrand / leuning van minimaal 1,0 meter hoogte t.o.v. de bovenzijde van het looppad dient het looppad zich op een afstand van minimaal 2,0 meter vanuit de buitenzijde van de gevel te bevinden, waarbij een fysieke afzetting duidelijk aanwezig moeten zijn.
Een dubbele railbaan wordt gezien als fysieke afzetting. Als er geen fysieke afzetting (b.v. rails) aanwezig is, dan moet het looppad zich op een minimale afstand van 4 meter van de dakrand bevinden.
- Ongelijkheden in het pad moeten met traptreden worden overbrugd met een optrede van minimaal 150 en maximaal 300 mm.
- Bij hoogteverschillen van meer dan 500 mm dienen treden of trappen te worden voorzien.
- Ongelijkheden in het looppad moeten worden voorzien van een markering (geel /zwart).
- De vrije loophoogte dient minimaal 2.100 mm te bedragen.
- Doorvalgevaar vanwege lichtkoepels moet worden voorkomen.

2) Veilig onderhoud:

De Machinerichtlijn 2006/42/EG geeft aan dat machines zo ontworpen en gebouwd moeten zijn dat alle plaatsen waar tijdens het bedrijf, de afstelling en het onderhoud van de machine handelingen moeten worden verricht, veilig toegankelijk zijn. De machine moet zodanig ontworpen en gebouwd zijn dat zij bediend, afgesteld en onderhouden kan worden zonder dat personen aan een risico worden blootgesteld, wanneer deze handelingen onder de vastgestelde omstandigheden worden verricht, tevens rekening houdend met redelijkerwijs voorzienbaar verkeerd gebruik. De afstel- en onderhoudspunten moeten zich buiten de gevarenczones bevinden. Veel fabrikanten kiezen ervoor om de dakwagen naar het midden van het dak op te laten rijden. Op deze plek kan de dakwagen worden geparkeerd en kan er veilig onderhoud worden gepleegd.

Indien aan één of meer van bovenstaande voorwaarden om technische redenen niet kan worden voldaan, moeten maatregelen worden genomen om te waarborgen dat het onderhoud alsnog veilig kan worden uitgevoerd. (Bijvoorbeeld dakrandbeveiliging)

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen periodiek onderhoud en incidenteel onderhoud. Alleen bij incidenteel onderhoud kan men gebruik maken van persoonlijke beschermingsmiddelen. (harnasgordel + pbm oog). (incidenteel onderhoud zijn werkzaamheden wat minder vaak voorkomt dan 1 x per 2 jaar)

Aanvulling op Veilig werken op hoogte, RI&E Glas en gevelreiniging Werkmethode: Hangsteiger	no: CVG-2012-10-25
Commissie Veiligheid Gevelonderhoudsinstallaties	Publicatiedatum: definitief: 25-10-2012
	Versie 11 mrt 2025-00

3) Veilig werken met de installatie:

De leverancier van de gevelonderhoudsinstallatie moet via een dakplattegrond of gelijkwaardig in de gebruikershandleiding duidelijk aangeven, welke geveldelen met betreffende installatie bereikt kunnen worden. De gebruikshandleiding geeft aan of de gebruikers een harnasgordel moet dragen (met positioneringslijn). De gondel moet dan voorzien zijn van een pbm-oog.

Vanwege a) een eventuele calamiteit, b) **om rest risico's te vermijden en c) valgevaar te reduceren** adviseert de CVG om ten alle tijden een harnasgordel te dragen! **In de eind- & toetstermen van de specialistische opleidingen opgesteld door de RAS wordt beschreven dat bij werken met GOI men aangelijnd moet zijn)**

Bij de nieuw te ontwikkelen Branche RIE, (op dit moment in ontwikkeling en in afrondende fase), wordt er gesteld dat er altijd aangelijnd dient te worden, indien de mogelijkheid bestaat.

Let op vraag 5.1.N.B.15 uit de Branche RI&E Schoonmaak veilig werken op hoogte schrijft voor:

In geval van 2-kabelinstallaties (bouwjaar voor 1 november 1988) is gebruik van harnasgordel (met shute-systeem) verplicht, door middel van een bevestigingspunt aan de hijsarm van de dakwagen)

Voordat men aan het werk kan gaan moet de installatie gereed worden gemaakt voor gebruik. De gondel moet b.v. worden vrijgemaakt van zijn stormbanden en afdekkleden. De dakwagen moet worden voorzien van spanning. De stekker van de voedingkabel moet worden ingeplugd. De hoofdschakelaar moet worden omgezet. De stormklem op de dakwagen moet worden losgemaakt. Al deze werkzaamheden moet buiten de railbaan in de veilige zone kunnen worden verricht. Wederom zonder gebruikt te maken van een pbm-oog. Een plaatselijk leuningwerk aan de dakrand naast de parkeerplaats is ook een veilige zone.

Als men eenmaal aan het werk is, dan moet de voedingskabel vaak enkele keren worden omgeplugd. De gondel moet dan op een veilige plek kunnen worden geparkeerd. Via het looppad langs de railbaan buiten de gevarezone, kunnen de contactdozen worden bereikt. De contactdozen (incl trekontlastingsogen) moeten bereikbaar zijn vanuit de veilige zone. Dit geldt ook voor eventuele wissels in de railbaan. Als de wissel niet kan worden omgezet in de veilige zone, dan kan er bv een leuningwerk met een hoogte van 1 meter worden geplaatst aan de dakrand. Een pbm oog is hier niet de juiste oplossing.

Afgifte Keurmerk

Afgifte van een keurmerk en/of certificaat door de keurende instantie volgt enkel wanneer aan de wettelijke eisen van bovengenoemde hoofdgroepen is voldaan".

Keuringsinstanties zullen in de rapportage minimaal onderscheid maken in installatietechnische punten en bouwkundige punten